

Aan

De Voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
15 december 2008		ET/ED / 8195350	1

Onderwerp

Aanbieding Werkprogramma 'Warmte op stoom'

Hierbij bied ik U het Werkprogramma 'Warmte op stoom' aan mede namens de minister van VROM, de minister voor WWI en de minister van LNV. Het Werkprogramma is het eerste integrale beleidsprogramma voor verduurzaming van de warmte- en koudevoorziening. Hiermee geef ik invulling aan mijn toezegging een samenhangend warmtebeleid te presenteren.

Met dit Werkprogramma wil het kabinet de omslag naar een duurzame warmte- en koudehuishouding versnellen. Dit programma biedt een overzicht en verdere uitwerking van de activiteiten met betrekking tot warmte en koude uit het *Werkprogramma Schoon en zuinig*, het *Energierapport* en de *Innovatieagenda Energie*.

Door minder warmte te verspillen, efficiënter warmte met fossiele energie op te wekken en meer warmte duurzaam te produceren, wordt een impuls gegeven aan energiebesparing, energie-efficiëntie en het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie.

Het kabinet heeft de volgende ambities voor 2020:

- Nieuwe woningen en gebouwen zijn energieneutraal.
- Bestaande woningen en gebouwen zijn goed geïsoleerd.
- De glastuinbouw stoot 45% minder CO₂ uit dan in 1990.
- In nieuwe kassen wordt klimaatneutraal geteeld.
- Industriële processen zijn tot 30% efficiënter dan in 2005, waardoor minder warmteverliezen optreden.
- Overall waar dit rendabel is, zijn restwarmteprojecten gerealiseerd.

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30

Doorkiesnummer
(070) 379 7353

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Email ezpost@minez.nl
Website www.minez.nl

Behandeld door
A.F. Schoof

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

- Het aandeel duurzame warmte groeit sterk door meer zonneboilers, warmtepompen en geothermie.
- In de energiesector wordt 46 PJ energie bespaard via collectieve warmteprojecten, waarvan 21 PJ duurzame warmte.

Om deze ambities te realiseren worden de volgende typen stimuleringsmaatregelen getroffen:

- *Kennis ontwikkelen en delen* over verduurzaming warmte- en koude-maatregelen en de financiële en CO₂-effecten daarvan
  - Starten van innovatieprogramma en expertisecentrum warmte en koude
  - Opstellen van warmtekaarten met vraag en aanbod van warmte en koude
  - Mogelijk maken van doorlichting van warmtehuishouding bij bedrijven.
- *Samenwerking bevorderen*
  - Subsidie voor warmte-uitwisseling in de industrie en de agrosectoren.
  - Samen met betrokken partijen afspreken hoe coalities voor warmte-uitwisseling te bevorderen.
- *Marktcondities voor verduurzaming verbeteren*
  - Tijdelijke financiële ondersteuning voor nu nog onrendabele maatregelen met een groot potentieel zoals zonneboilers en warmtepompen.
  - Maatregelen voor verduurzaming van warmte- en koudelevering in de gebouwde omgeving gelijkwaardig waarden met overige maatregelen in de bepalingmethoden voor de energieprestatie.

In totaal trekt het kabinet ruim 400 miljoen euro uit voor het stimuleren van duurzame warmte voor de periode van 2008-2012. Met de uitvoering van het nu voorliggend Werkprogramma wordt een besparing aan fossiele energie bereikt die in 2012 oploopt tot een hoeveelheid die gelijk is aan het elektriciteitsgebruik van 1,4 miljoen huishoudens.

(w.g.)

Maria J.A. van der Hoeven